

# Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımına Karşı Yönetici Direnci Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımına Karşı Yönetici Direnci Ölçeği.  
Turkish Psychological Scales. Retrieved from  
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16194>

## Özet

Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımına Karşı Yönetici Direnci Ölçeği, 2020 yılında Mahmut Özcan tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, özellikle kamu kurumlarında görev yapan yöneticilerin Açık Kaynak Kodlu Yazılım (AKKY) sistemlerinin benimsenmesine ve kullanıma karşı gösterdikleri direnç düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Toplamda 24 maddeden oluşan bu ölçek, yönetici direncini beş temel boyutta incelemektedir. Ölçek geliştirme çalışması, keşifsel bir nitelik taşımakta olup, SmartPLS 3.0 programı kullanılarak kapsamlı geçerlik ve güvenirlik analizlerinden geçirilmiştir.

## Anahtar Kelimeler

Açık Kaynak Kodlu Yazılım, Yönetici Direnci, Ölçek Geliştirme, Kamu Kurumları, Likert Ölçeği, SmartPLS, Yapısal Etkilik Modellemesi.

## Yazarlar

Mahmut Özcan

## Amaç

Ölçeğin temel amacı, kamu kurumlarında görevli yöneticilerin yeni teknoloji adaptasyon süreçlerinde, özellikle de Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanımına geçiş sürecinde karşılaşılan psikolojik, kurumsal ve davranışsal direnç faktörlerini ampirik olarak tespit etmek ve ölçmektir. Bu ölçek, organizasyonel değişim yönetimi stratejilerinin belirlenmesi ve AKKY geçişlerinin başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olan direnç kaynaklarının anlaşılmasına için önemli bir araç sağlamaktadır.

## Yapı

Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımına Karşı Yönetici Direnci Ölçeği, yöneticilerin direncini beş farklı boyutta ele alan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu boyutlar, dirence neden olan spesifik faktörleri temsil eder:

**Olumsuz Önyargılar Boyutu:** AKKY'nin kalitesi, güvenliği veya sürdürülebilirliği hakkındaki negatif inançları ölçer.

**Kurumsal Hazırbulunuşluk Boyutu:** Kurumun AKKY kullanıma yönelik altyapı, eğitim ve destek açısından ne kadar hazır olduğunu algılama düzeyini ölçer.

**Bilgi Eksikliği Boyutu:** AKKY'nin faydaları, kullanımı ve yönetimi hakkında yeterli bilgiye sahip olmama durumunu ölçer.

**Alışkanlıklar ve Geçmiş Tecrübelerin Etkisi Boyutu:** Mevcut ticari yazılımlara olan alışkanlıklar

ve geçmişteki teknoloji değişim tecrübelerinin mevcut dirence etkisini ölçer.

**Değişimi Yönetememe Endeksi Boyutu:** AKKY geçiş sürecinin karmaşıklığı ve bu sürecin kişisel veya kurumsal düzeyde başarıya bir şekilde yönetilememesi konusundaki kaygılar ölçer.

## Geçerlik

Ölçeğin geçerlik analizleri, SmartPLS 3.0 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Özellikle **yakınsak geçerliliği** (*convergent validity*) test edilmiştir. Genel kabul gören kurala göre, faktör yüklemelerinin 0,70'ten büyük olması beklenirken, bu çalışmada 24 ifadenin 8 tanesi 0,70'in altında yüklenmiştir. Ancak, literatürde tavsiye edilen alt sınır olan 0,60 değerinin üzerinde yüklenmeleri nedeniyle bu maddeler korunmuştur.

Araştırmamızın keşifsel niteliği ve ölçeklerin bu çalışmada için ilk defa geliştirilmiş olması nedeniyle, 0,70 altındaki yüklemeler kabul edilebilir bulunmuştur. Ayrıca, her bir sorunun kendi yapısı içerisindeki yükleme değerinin, diğer yapılarındaki yükleme değerlerinden en az 0,10 daha düşük olması kuralı da gözetilmiştir. Elde edilen yakınsak değerleri belirlenen sınırlar içerisinde olup, ölçeğin yapısal geçerliliği onaylanmıştır.

## Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri sonucunda, her bir değişken için tespit edilen güvenirlik katsayıları (genellikle Cronbach Alfa veya Bileşik Güvenirlik değerleri) genel kabul görmüş eşik değer olan 0,70'e eşit veya bu değerin üzerinde olduğu saptanmıştır. Bu durum, ölçeğin iç tutarlılığını yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik testlerine ek olarak, ölçeklerin **ayrıt edicilik geçerliliği** (*discriminant validity*) de SmartPLS 3.0 ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, oluşturulan beş faktörün (boyutun) ampirik olarak birbirinden farklı kavramları ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin yüksek düzeyde ayrıt edicilik özelliğine sahip olduğunu doğrulamaktadır.

## Faktör Analizi

Yapılan analizler sonucunda, belirlenen 24 madde, yöneticilerin AKKY kullanımına karşı gösterdiği direnci açıklayan beş temel faktör altında toplanmıştır. Bu faktörler, ölçeğin çok boyutlu yapısını oluşturmaktadır:

Olumsuz Önyargılar Boyutu

Kurumsal Hazırbulunuşluk Boyutu

Bilgi Eksikliği Boyutu

Algıkanlıklar ve Geçmiş Tecrübelerin Etkisi Boyutu

Değişimi Yönetememe Endeksi Boyutu

Faktör yapısının doğruluğu, hem yakınsaklık geçerliliği hem de ayırt edicilik geçerliliği testleri ile desteklenmiştir. Ayırt edicilik geçerliliği, her bir faktörün diğerlerinden bağımsız olarak farklı bir yapıyı ölçtüğünü kanıtlamıştır.

## Araç Bilgileri

**Test Türü:** Geliştirme (Ölçek, mevcut araştırmaya için ilk defa geliştirilmiştir.)

**Format:** 5'li Likert Tipi Derecelendirme

**Derecelendirme Detay:** (1=Kesinlikle Katılmıyorum - 2=Katılmıyorum - 3=Kararsızım - 4=Katılıyorum - 5=Kesinlikle Katılıyorum)

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Kamu Kurumlarında Görevli Yöneticiler

**Yaş Grubu:** Yetişkin (Çalışan Nüfus)

**Popülasyon Detaylar:** Türkiye'deki kamu kurumlarında bilişim teknolojileri veya genel yönetim kademelerinde görev yapan idari personel ve yöneticiler.

**Test Metodolojisi:** Veri analizi, Küsmi En Küçük Kareler Yapısal Eşitlik Modellemesi (PLS-SEM) yaklaşımı kullanılarak SmartPLS 3.0 programı aracılığıyla yapılmıştır.

## Anahtar Kelimeler

AKKY Direnci, Yönetim Psikolojisi, Organizasyonel Değişim, Açık Kaynak Kodlu Yazılım, PLS-SEM, Yüksek Lisans Tezi.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcısı:** Bilgi mevcut değildir.

**İletişim E-posta Adresi:** mahmutozcan571@gmail.com

**Yazın Adresi:** Karaman'lı Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Çalışması sırasında).

## Faizler, Ücret ve Test Yılı

**Test Yılı:** 2020

**Şzinler ve Ücret:** Ölçeğin kullanımı için yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir.

## Kaynaklar

Özcan, M. (2020). *Kamu kurumlarında açık kaynak kodlu yazılım kullanımına karşı yönetici direnci üzerine bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Karamanolu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.

Tez linkine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: [tez.yok.gov.tr](https://tez.yok.gov.tr)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [acik-kaynak-kodlu-yazilim-kullanimina-karsi-  
yonetici-direnci-olcegi-toad.pdf](https://arabpsychology.com/wp-content/uploads/2020/05/acik-kaynak-kodlu-yazilim-kullanimina-karsi-yonetici-direnci-olcegi-toad.pdf)

## Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımına Karşı Yönetici Direnci Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçeğin 24 maddesi doğrudan sağlanmamıştır. Maddeler için yazarın tezine başvurulması gerekmektedir.